

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XIV. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm426/facsimile.pdf (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

han førte Ordet om verdslige Æmner for vide og veksende Kredse. Først paa Aaret 1839 stiftedes „Dansk Samfund“ i Kjøbenhavn, i hvilket han i dette og de nærmest følgende Aar var Sjelen og Hovedtaleren, og hvor han ogsaa først optraadte som folkelig Visedigter: „Modersmaalet“ er fra 1838, men i Dansk Samfund fødtes i Aarene 1839 og 40 Viserne „Er Lyset for de lærde blot, til ret og galt at stave“, „Kongehaand og Folkestemme, begge stærke, begge fri“, „Om Danmarks Kvide der led en Sang saa sørgelig“, „Kong Fredrik den sjette henslumret i Fred, og hviler nu hos sine Fædre“, „Det er kun Fjas at være Drot, hvor alle Mand vil raade“, „Grønnes Danmarks Bøgeskove sent men sødt i Maj“, „Danmarks Hovedstad den ranke, rejst ved Øresund“, „For Bønder Himlens Fugle mer end for de store sjunge“, og mange flere. Aar 1843—44 holdt han den Række Foredrag over græske og nordiske Myter og Oldsagn, som findes beskrevet i „Brage-Snak“ (1844 og 1876). 1843 og 1845 holdt han Foredrag i Skandinavisk Selskab, som strax efter udkom (Om Nordens historiske Forhold, 1843. De historiske Minders Betydning, 1845). 1844 talte han paa Skamlings Banke (se Skovhornets Klang mellem Skamlings-Bankerne, 1844). 1847 holdt han et Foredrag ved Studenternes nordiske Højtid (Nordens historiske Minder, 1847). 1851 deltog han i Studenteretoget til Kristiania, og var Deltager i det nordiske Studentermøde i Kjøbenhavn 1862. 1853—54 holdt han i Dansk Forening en Række Foredrag over „Højnordens Historie“, og 1861—63 gav han mundtlig den Udsigt over Kirkehistorien, som er trykt under Navn af „Kirke-Spejl“ (1871 og 1876). De mangfoldige andre Lejligheder: ved Grundlovsfester, Folkrefester, Kirkemøder, Vennemøder o. s. v., hvor han i de sidste tyve Aar af sit Liv førte Ordet, kan her ikke opregnes; kun skal endnu mindes om, at hans Røst ogsaa jævnlig i Tiden mellem 1848 og 1866 lød i den danske Rigsdag.

Opfordringen til at holde den her udgivne Forelæsnings-

række udgik fra en Kreds af yngre Mænd, især blandt de studerende, og Ordførerne vare Dr. P. C. Kierkegaard, cand. theol. H. P. N. Købke og Student Fr. Barfod (Nord. Kirket. 1838, Sp. 287). Efter dertil erhvervet kongelig Tilladelse holdtes Forelæsningerne fra 20de Juni hver Mandag, Onsdag og Fredag paa Borchs Kollegium (Nord. Kirket. 1838, Sp. 398); og de sluttedes den 26de November: ved hvilken Lejlighed der bragtes Taleren en Tak og Hyldest, som findes beskrevet i Fr. Barfods „Den sidste Aften paa Grundtvigs Forelæsninger. En lille Nyaarsgave til hans Venner og Tilhørere. Kbhvn. 1839.“ I Forordet til dette Skrift hedder det: „De forrige Aftener havde det almindelige Tilhører-Antal været omtrent halvfjerde Hundrede, der paa en næsten ubegribelig Maade havde sammenstuvet sig paa det lille Borchs Kollegium; denne Aften vare alle Bordene udtagne, og dog var der lige fuldt, og Tilhørerne maatte staa langt ud paa Gangen og et Stykke ned ad Trappen, saa det gik vist hen ad de sex Hundrede. Selve Avdrotet var opfyldt næsten en Time før Forelæsningen begyndte. Da denne var endt, blev Sangen Nr. 1 afsungen, derpaa besteg Mag. F. Hammerich Katedret, og efter ham undertegnede (Barfod), . . . hvorpaa Digtet Nr. 4 fremsagdes, og sluttelig blev Sangen Nr. 5 afsungen. Dybt rørt besteg nu Grundtvig atter Katedret og takkede i et Par hjertelige Ord Forsamlingen for den Overraskelse, den havde beredt ham ved en Fest, der stedse skulde være ham uforglemmelig.“

Hammerichs og Barfods Taler findes — nedskrevne efter Hukommelsen — gjengivne i det nævnte Skrift. „Digtet Nr. 4“ er det her foran aftrykte af P. L. Møller, hvilket fremsagdes ikke af Forfatteren, som var fraværende, men af en Studiosus Hansen (Nord. Kirket. 1838, Sp. 751). De to afsungne Sange, den første formodentlig af Fr. Hammerich, den anden af H. V. Kaalund, ere disse:

